

Sygn. akt: III U 881/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2013 r. w Ostrołęce

sprawy z odwołania S. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 15 kwietnia 2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje S. T. prawo do emerytury począwszy od 01.03.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 881/13

UZASADNIENIE

S. T. złożył odwołanie od decyzji ZUS z dnia 15.04.2013r., którą tą decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. Swoje stanowisko argumentował tym, że S. T. na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego przepisami 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. T. w dniu 26.02.2013r. złożył wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Decyzją z dnia 12.03.2013r. ZUS mu prawa do emerytury, nie uznając okresów pracy od 20.07.1974r. do 20.09.1988r. w D. A..

Zdaniem ZUS nie był to okres zatrudnienia w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto wnioskodawca przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Odwołujący w dniu 25.03.2013r. złożył odwołanie od w/w decyzji w treści którego zawarł wniosek o wykreślenie go z Otwartego Funduszu Emerytalnego i przekazanie środków zgromadzonych na jego koncie za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. W związku z tym oświadczeniem ZUS wydał zaskarżoną decyzję w której podtrzymał swoje stanowisko argumentując odmowę prawa do emerytury brakiem wykazania przez ubezpieczonego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

S. T. w okresie od 20.07.1974r. do 20.09.1988r. w D. A. oraz w okresie od 8.10.1988r. do 22.10.1992r. w C. Zakładach (...) pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. W Wyżej wymienionych okresach był zatrudniony jako kierowca pojazdów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków L. T. (k. 12 adnotacja 4:48) oraz J. C. (k.12 adnotacja 18:59), zeznania odwołującego słuchanego w charakterze strony (k. 13 adnotacja 26:00), dokumentacji znajdującej się a aktach (...), w szczególności książeczki pracy (a.r.), zaświadczenia z D. A. (k.20 a.r.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. T. jest zasadne.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień 1.01.2013r. w zw. z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze świadczenie emerytalne przysługuje ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. który łącznie spełnił następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
2. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa,
3. w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn w tym co najmniej 15 lat okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Odwołujący urodził się (...)wiek 60 lat osiągnął więc już w chwili składania wniosku o emeryturę, ponadto na dzień 1.01.1999r. zgromadził staż pracy wynoszący 33 lata 2 miesiące i 17 dni okresów składkowych. Wobec oświadczenia odwołującego z dnia 25.03.2013r. przestał być członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i wyraził zgodę na przekazanie zgromadzonych na jego koncie środków na dochód budżetu państwa.

Zasadniczą kwestią od której zależało ustalenia prawa do emerytury odwołującego było ustalenie czy zgromadził on na dzień 1.01.1999r. 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy nie uznał jego pracy w Kazachstanie w okresie od 20.07.1974r. do 20.09.1988r. w D. A. oraz w okresów od 8.10.1988r. do 22.10.1992r. w C. Zakładach (...).

Z uwagi, iż miejsca pracy odwołującego w spornych okresach były poza granicami państwa i obowiązywały tam inne przepisy, odwołujący się nie był w stanie dostarczyć świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Sąd miał na uwadze, iż zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.). Ukształtowane i utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza jednak wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2.02.1996r. II URN 3/95, OSNP 1996 /16/239).

Na potwierdzenie rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornych okresach Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków w osobach L. T. oraz J. C..

Z zeznań świadków wynika, że w okresie pracy D. A. odwołujących pracował w charakterze kierowcy ciężarówki, zajmował się przewożeniem produktów rolnych, a w okresach jesienno- zimowych węgla i drewna. Praca ta była wykonywana na podstawie umowy o pracę i w pełnym wymiarze czasu pracy. S. T. często pracował ponad 8 godzin dziennie, szczególnie w okresach letnich - z uwagi na natłok pracy dla kierowców. Świadkowie potwierdzili, że jedynym stanowiskiem pracy S. T. było stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego a ponadto, że kierował jedynie samochodami powyżej 3,5 tony takimi jak (...) czy Z..

W kwestii pracy odwołującego w C. Zakładzie (...) świadkowie potwierdzili, że są jedynie świadkami ze słyszenia, z uwagi na bardzo dużą odległość do miejsca świadczenia przez niego pracy. Wiedzę na temat warunków pracy odwołującego posiadają z informacji uzyskanych bezpośrednio od odwołującego się, ze zdjęć i innych dokumentów, a także relacji osób które wspólnie z odwołującym pracowały. Świadkowie zgodnie potwierdzili, że odwołujący pracował jako kierowca samochodów ciężarowych, a warunki pracy odwołującego były trudne gdyż miejscem pracy była S.- obwód T.D.P.. Z zeznań świadków wynika, że system pracy odwołującego w C. Zakładzie (...) nie odpowiadał polskim standardom gdyż praca polegała na metodzie wachtowej, nie mniej jednak ten wymiar pracy odpowiadał pełnoetatowemu zatrudnieniu.

Zeznania świadków są spójne z zeznaniami odwołującego złożonymi w charakterze strony. Odwołujący wyjaśnił, że od chwili ukończenia kursu kierowcy samochodu ciężarowego rozpoczął pracę jako kierowca w D. A..

Praktycznie wszystkie osoby, które wówczas ukończyły kurs kierowcy były zatrudniane od razu, byli bardzo pożądanymi na rynku pracy. Odwołujący potwierdził, że w okresie od 20.07.1974r. do 20.09.1988r. pracował w D. A. cały czas jako kierowca. Była to firma transportowa. Odwołujący zaczynał pracę jako kierowca samochodu (...) 130, później jeździł (...) z przyczepą i K. z przyczepą. Wszystkie te samochody miał dopuszczalny ciężar całkowity powyżej 3,5 tony. Przeważnie przewoził piach, żwir, wapno, płyty betonowe. Pracował minimum 8 godzin dziennie.

W okresie od 8.10.1988r. do 22.10.1992r. w C. Zakładach (...) wykonywał również pracę jako kierowca samochodów ciężarowych. Warunki pracy były bardzo ciężkie. Temperatury były bardzo niskie, a sama praca kierowcy ciężarówki była wymagająca i ciężka. W miejscu gdzie pracował odwołujący - S.- obwód T. na D.P. odbywało się wydobywanie ropy naftowej, nieustannie budowano infrastrukturę dróg, tak by można było przemieszczać się z jednego miejsca wydobywania ropy do drugiego. Odwołujący, tak jak inni kierowcy przewoził głównie żwir i piasek służący utwardzaniu podłoża i do budowy dróg- łączących odwierty. Z uwagi na niskie temperatury - zima do minus 44 stopni - nawet nie wygaszano silników samochodów. Zmieniali się tylko kierowcy. Odwołujący się, tak jak inni pracował w systemie wachtowym - pracowali przez 20 dni po 12 godzin, pierwsze 10 dni w dzień, drugie 10 dni w nocy, potem mieli 10 dni wolnego. Z miejsca zamieszkania odwołującego do miejsca pracy było ponad 1000km. Wspólnie z innymi pracownikami firmy leciał samolotem pracowniczym, mieszkał w hotelowym mieszkaniu.

Sąd dał wiarę odwołującemu, jak też przesłuchanym świadkom. Świadkowie pomimo, że są dla odwołującego najbliższą rodziną (żona i córka) nie przejawiali żadnych skłonności do konfabulacji czy przebarwień. Zeznania były składane swobodnie bez objaw jakichkolwiek presji czy nacisków ze strony odwołującego. Zarówno L. T. jak i J. C. nie pracowały z odwołującym w spornych okresach, ale jako członkowie rodziny uczestniczyły z nim w codziennym życiu,

które było niewątpliwie związane z pracą odwołującego, zwłaszcza okres 1988-1992r. kiedy to odwołujący okresowo tylko przebywał w domu.

Zeznania świadków są tym bardziej wiarygodne, że znajdują swoje pokrycie zarówno w przedstawionych dokumentach jak i w wyjaśnieniach odwołującego.

Dokumentacja przedstawiona przez odwołującego w postaci tłumaczeń jak i oryginałów dokumentów (zaświadczenie, książeczka pracy) potwierdza okresy zatrudnienia odwołującego zarówno w C. Zakładzie (...) jak i D. A.. Nie są to wprawdzie dokumenty odpowiadające polskiemu świadectwom pracy w warunkach szczególnych, ale Sąd miał na uwadze to, że praca odwołującego była wykonywana na terenie innego kraju gdzie funkcjonują inne regulacje prawne. Zdaniem Sądu niedopuszczalne byłoby uzależnienie uznania spornych warunków pracy odwołującego od posiadania dokumentacji, której nie byłby on w stanie nigdy zdobyć z przyczyn od niego niezależnych.

Sąd opierając się na zeznaniach świadków oraz zgromadzonej dokumentacji uznał okresy pracy odwołującego w D. A. od 20.07.1974r. do 20.09.1988r. (14lat, 2 miesiące i 1 dzień) oraz w C. Zakładzie (...) od 8.10.1988r. do 22.10.1992r. (4 lata i 15 dni) za okresy pracy w warunkach szczególnych jako kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony zgodnie z działem VIII poz 2 wykazu A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Łączny wymiar okresów pracy odwołującego w szczególnym charakterze w spornych okresach wyniósł w sumie 18 lat 2 miesiące i 16 dni, a w związku z tym Sąd uznał, że S. T. spełnia wszystkie wymagane prawem warunki niezbędne do uzyskania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Kierując się powyższymi względami na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. T. prawo do emerytury jak w pkt 1 wyroku.

Za początkową datę uzyskania świadczeń przez odwołującego Sąd przyjął 1.03.2013r. gdyż odwołujący dopiero w piśmie z dnia 25.03.2013r. zawarł pisemne oświadczenie o rezygnacji z uczestnictwa w OFE i przekazanie zgromadzonych tam środków na dochód budżetu państwa. Dopiero z chwilą złożenia tego oświadczenia odwołujący spełnił wszystkie formalne przesłanki pozwalające uzyskać świadczenie emerytalne. Sąd mając na uwadze art. 129 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz przytoczone okoliczności postanowił jak przyznać prawo do emerytury dla S. T. od 1.03.2013r., nie od daty pierwotnego wniesienia wniosku (luty 2013r.)

Stosownie do treści art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak podstaw do obciążenia ZUS odpowiedzialnością za nieprzyznanie odwołującemu prawa do spornego świadczenia już na etapie postępowania przed organem rentowym. Przedłożone przez odwołującego dowody w postaci zaświadczeń wystawionych przez rosyjskich pracodawców nie odpowiadały polskiemu wymogom i nie pozwalały na ustalenie wszystkich spornych okoliczności niezbędnych do wydania decyzji. Ocena, czy odwołującej należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach sporny okres, wymagała przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego, co możliwe było dopiero przed Sądem.

Wobec powyższego Sąd orzekł na mocy art.118 ust.1a ww. ustawy jak w pkt. 2 wyroku.